

Nr 30

Utlåtande i anledning av väckt motion om pension till förre förste kanslisten Ebba Ihrman.

I en inom andra kammaren väckt, till bankoutskottet hänvisad motion, nr 379 av herr förste vice talmannen *Malmborg m. fl.*, har hemställts, att riksdagen måste bevilja förre förste kanslisten hos andra kammaren, fru *Ebba Ihrman*, en årlig pension enligt i motionen angivna grunder att utgå från och med den 1 januari 1964.

Beträffande förslaget motivering och närmare innebörd hänvisas till motionen.

Utskottet har inhämtat utlåtanden över motionen från kanslideputerade och från fullmäktige i riksgäldskontoret.

Av *kanslideputerade* har flertalet förklarat sig icke kunna förorda att den pensionsgrundande tjänstetiden uppräknas från 27 år 182 dagar till 30 år. I övrigt har deputerade icke velat motsätta sig att pensionen i förevarande fall beräknas på sätt motionärerna föreslagit. Deputerades ordförande, herr *Petterson* i Degerfors, har tillstyrkt bifall till motionen även i förstnämnda hänseende och förklarat att ett sådant beslut icke innebär något prejudikat för senare fall.

Riksgäldsfullmäktige, som i ärendet samrått med statens personalpensionsverk, har anfört följande:

Såsom framgår av motionen har riksdagen år 1954 godkänt en mellan kanslideputerade och Riksdagstjänstemännens förening träffad överenskommelse angående pensioneringsgrunder för hos riksdagen tillfälligt anställda riksdagstjänstemän, som vid sidan av riksdagstjänsten icke innehar annan anställning eller är anställda i allmän eller enskild tjänst utan rätt till pension. Dessa pensioneringsgrunder avsåg allenast ett provisorium i avvaktan på den mera definitiva och generella reglering av riksdagstjänstemännens pensionsförhållanden, som väntades kunna komma till stånd sedan 1951 års pensionsutredning framlagt sitt förslag. De har tillämpats på samtliga motsvarande pensionsfall som inträffat under tiden efter det nämnda överenskommelse träffades och godkändes. Intet pensionsfall har dock förekommit efter ikraftträdandet år 1959 av statens allmänna pensionsreglemente (SPR).

De sålunda gällande pensioneringsgrunderna hänvisar i vissa hänseenden till stadganden i 1947 års tjänstepensionsreglemente för riksdagens verk och framstår även i övrigt som föråldrade. Det i förevarande motion framlagda förslaget till pension åt fru *Ihrman* innebär också på flera punkter ett frångående av nu ifrågavarande pensioneringsgrunder och sålunda icke blott i vad avser hänvisningen till 1947 års pensionsreglemente.

Enligt vad fullmäktige erfarit har Statstjänstemannaförbundet, som ge-

nom Riksdagstjänstemännens förening även representerar viss hos riksdagen anställd personal, nyligen hos riksdagens kanslideputerade hemställt om en skyndsam utredning i syfte att åstadkomma en generell reglering av riksdagstjänstemännens pensionering. Framställningen är för närvarande föremål för övervägande inom kanslideputerade.

För egen del vill fullmäktige starkt understryka önskvärdheten av att en generell och mera definitiv reglering av riksdagstjänstemännens pensionsförhållanden snarast kommer till stånd. I avvaktan på en sådan reglering synes lämpligen icke böra göras något avsteg från de alltjämt gällande provisoriska pensioneringsgrunderna från år 1954, vilka sålunda bör läggas till grund för beräkningen jämväl av fru Ihrmans pension. I föreliggande fall skulle pensionen alltså beräknas på en sammanlagd tjänstetid (inklusive 25 % förhöjning) av 27 år 248 dagar och en månadsinkomst av 2 083 kronor samt med tillämpning av regeln om en 10-procentig reduktion av pensionsbeloppet. Det bör emellertid härvid förutsättas, att pensionen blir föremål för omreglering, eventuellt med retroaktiv verkan, i enlighet med de nya pensioneringsgrunder, som den kommande pensionsutredningen kan leda till.

Fullmäktige får sålunda föreslå, att pensionen till fru Ihrman i avvaktan på en kommande generell pensionsreglering för riksdagstjänstemän provisoriskt fastställs att utgå med ett belopp, enligt bilagda beräkning,¹ av 1 072 kronor för månad.

Utskottet. I avvaktan på en generell reglering av de hos riksdagen tillfälligt anställda tjänstemännens pensionsförhållanden har, såsom i motionen framhålles, uppkommande pensionsfrågor lösts genom prövning av riksdagen från fall till fall. Eftersom särskild av riksdagstjänsten föranledd pension med ett fåtal undantag tillerkänts endast tjänstemän som icke haft annan pensionsgrundande anställning vid sidan av sin befattning hos riksdagen, har antalet sådana fall varit ringa. På senare tid har vid prövning av förslag om beviljande av pension åt riksdagstjänstemän tillämpats de principer som kommit till uttryck i en mellan riksdagens kanslideputerade och Riksdagstjänstemännens förening år 1954 träffad överenskommelse, redovisad i bankoutskottets utlåtande nr 41 år 1954.

Någon tvekan om att fru Ebba Ihrman bör erhålla pension i sin egenskap av f. d. förste kanslist hos andra kammaren kan icke råda. Däremot har olika meningar hävdats i fråga om hur denna pension bör beräknas. Motionärerna har föreslagit flera avvikelser från de nyssnämnda, år 1954 överenskomna pensioneringsprinciperna. Dessa avvikelser har med ett undantag accepterats av kanslideputerade; i en reservation har kanslideputerades ordförande yrkat att motionärernas förslag skall godtagas i sin helhet. Riksgäldsfullmäktige å sin sida har — under hänvisning till att en generell reglering av riksdagstjänstemännens pensionsvillkor nu synes förestå, sedan saken aktualiserats hos kanslideputerade — förordat att fru Ihrmans pension skall fastställas provisoriskt med tillämpning av hittills gällande principer, för att efter en kommande generell pensionsreglering omräknas enligt de nya grunderna, eventuellt med retroaktiv verkan.

¹ Här ej återgiven.

Då det för närvarande icke med full säkerhet kan förutses vid vilken tidpunkt den avsedda generella pensionsregleringen kan komma till stånd och då fru Ihrman redan föregående år uppnått sjuttio års ålder, finner utskottet övervägande skäl tala för att fru Ihrmans pension nu fastställas definitivt. Vid ett sådant beslut bör enligt utskottets mening beaktas, att de hittills i motsvarande fall tillämpade reglerna otvivelaktigt är i vissa hänseenden föråldrade. Med hänsyn till det läge vari riksdagstjänstemännens pensionsfråga befinner sig har utskottet emellertid icke ansett sig böra taga ställning till de olika avvikelser från gällande pensionsgrunder som motionärernas förslag innebär. Utskottet vill i stället förorda, att fru Ihrmans pension bestämmes mera skönsmässigt men på ett sätt som allmänt ger uttryck för den generositet som motionärerna rekommenderat under hänvisning till de i detta fall föreliggande speciella omständigheterna.

Från dessa utgångspunkter föreslår utskottet, att fru Ihrman fr. o. m. den 1 januari 1964 tillerkännes en pension med ett månatligt belopp av 1 600 kronor. Detta belopp bör anses helt inkludera fru Ihrman tillkommande folkpensionsförmåner. Det bör i framtiden förändras i samma mån som bruttobelopp av statliga personalpensioner och härvid anses beviljat enligt 1963 års pensionsnivå. Utskottet förutsätter, att pensionen kommer att utbetalas genom statens personalpensionsverk.

Aberopande vad här anförts hemställer utskottet,

att riksdagen, i anledning av förevarande motion II: 379, må tillerkänna fru Ebba Ihrman i egenskap av f. d. förste kanslist hos andra kammaren en särskild pension med ett månatligt belopp av 1 600 kronor att i enlighet med vad utskottet ovan anført från och med den 1 januari 1964 under hennes återstående livstid utgå från det under fjortonde huvudtiteln uppförda förslagsanslaget till pensioner åt f. d. befattningshavare m. fl.

Stockholm den 28 april 1964

På bankoutskottets vägnar:

C. G. REGNÉLL

Närvarande:

från första kammaren: herrar Ståhle, Gustaf Henry Hansson, Åke Larsson, Palm*, Nils Theodor Larsson, Gorthon, Augustsson och Stefanson;

från andra kammaren: herrar Regnéll, Sköldin, Persson i Skänninge*, Berglund, fru Renström-Ingenäs, herrar Haglund, Jonsson och Elmwall.

* Ej närvarande vid justeringen.